

INTERVENCIÓ D'ERNEST MARAGALL, CONSELLER D'EDUCACIÓ EN EL DEBAT DE TOTALITAT DEL PROJECTE DE LLEI D'EDUCACIÓ DE CATALUNYA

Parlament, dimecres, 12 de novembre de 2008

Senyor president, senyores i senyors diputats, em correspon de presentar, en nom del Govern, el Projecte de Llei d'Educació de Catalunya.

Permetin-me, doncs, per començar, que constati un fet: aquesta serà, si vostès ho volen, la primera llei d'Educació del nostre país. No cal que els digui l'orgull i la responsabilitat que representa per mi aquest fet.

Si ara ens trobem en aquest punt, en l'inici del debat parlamentari d'una llei d'Educació de Catalunya, és perquè, a més d'una expressa voluntat política per impulsar-la per part del Govern, en coherència amb el document programàtic de l'Entesa Nacional pel Progrés, també comptem amb les condicions que ens ho permeten.

Comptem, en primera instància, amb un Estatut d'Autonomia que ens atorga noves competències per desenvolupar polítiques pròpies en l'àmbit educatiu. Així, hem d'entendre el debat i l'eventual aprovació d'aquesta llei com a un acte d'afirmació i de reconeixement del nostre autogovern. Catalunya tindrà una llei d'Educació perquè la necessita, perquè la vol i perquè la pot tenir.

Una llei que per si mateixa conté l'estratègia de millora i d'excel·lència que sempre hem reclamat. De la mateixa manera, el nou finançament, derivat de l'EAC, ens haurà d'assegurar l'atenció adequada al dret a

l'educació dels nostres ciutadans. Ara podem. Hem d'assolir les dues fites: la de l'equitat i la de l'excel·lència. Les necessitem totes dues.

I, de manera molt especial, comptem també amb el patrimoni i l'exigència que es deriva del Pacte Nacional per a l'Educació que es va signar durant la passada legislatura.

Disposar d'una llei d'aquestes característiques és ja una qüestió ineludible per al país. És hora de dir ben clar què entenem per model educatiu català. És el moment que dibuixem un nou horitzó i que explicitem somnis, esperances i ambicions per a la nostra educació.

Mestres i professors, escoles i instituts, la comunitat educativa en el seu conjunt han gestionat un procés intensíssim de canvi social en els darrers 30 anys: recuperació de l'autogovern, creixement econòmic, nous models de famílies, nous hàbits socials, l'arribada de ciutadans nous, les noves tecnologies...

És necessari també registrar aquí un dels elements més positius del període: la decisió, primer, i l'aplicació, després, d'un determinat concepte de model lingüístic aplicat a l'escola, un model que ens dóna perfil ben clar i que hem de mantenir i encara millorar.

Tot plegat ha constituït un repte quotidià per al sistema educatiu de Catalunya. Un repte sense treva ni repòs, sense la possibilitat d'aturar-se i mirar lluny amb serenitat.

Un repte al qual, deixin-m'ho dir, l'escola ha respost amb esforç, professionalitat i encert, malgrat que sovint ha estat incompresa, no

sempre prou recolzada i que ha sentit que es produïa una pèrdua gradual de reconeixement social a la seva tasca.

A més, tot aquest procés de canvi social ha estat acompanyat per nous i successius marcs normatius en l'àmbit de l'educació. Un temps en què sovint s'ha acabat discutint més del contingent que del contingut. S'ha tendit a parlar més de normes que pròpiament d'educació.

No perdem de vista que tractem de les i dels alumnes i de les seves famílies cada vegada que parlem d'educació. I això exigeix tant de respecte com de sensibilitat. Des del nostre punt de vista, la consecució de l'èxit escolar per a l'alumnat de Catalunya resulta de la suma, justament, d'equitat i d'excel·lència. Això (i no és poca cosa!) és el que avui està en joc.

El projecte de Llei d'Educació de Catalunya que presentem és un text exhaustiu: té 187 articles, 13 disposicions addicionals, 4 disposicions transitòries, 1 de derogatòria i 4 disposicions finals. I també, evidentment, la Memòria Econòmica, que representa un aval real de les intencions i dels compromisos d'aquesta llei.

En el text, hi destaca una estratègia bàsica que pot identificar-se en tot l'articulat: el vot de confiança als professionals de l'educació i la constatació inequívoca que compten amb el suport, la complicitat i el reconeixement de tot el país.

Aquesta estratègia es concreta en molts aspectes i ara voldria remarcar-ne només alguns:

* El concepte d'autonomia, entesa com a demostració de confiança en la tasca de mestres i professors i com a resposta coherent a la pròpia diversitat social.

* La funció directiva reforçada, que ha d'assumir una tasca renovada d'impuls, lideratge i responsabilitat manifestos en tot el procés.

* L'avaluació, com a retiment de comptes de tot el sistema, com a mesura coneguda i compartida dels avenços i dificultats que anem trobant.

* El concepte i el procés de carrera professional del personal docent, perquè l'esforç, el mèrit, la innovació i la implicació efectives puguin ser reconegudes.

* El concepte de proximitat, perquè l'educació no es limita a l'escola ni els centres educatius poden actuar en solitari, sense connexió amb els altres centres ni amb la societat a la que serveixen. D'aquí la importància de la implicació dels ajuntaments i la creació de zones educatives, enteses com a impuls des de l'Administració i com a coordinació activa en el territori.

* L'objectiu del plurilingüisme per construir, sobre la base ferma de la nostra llengua, el català, el domini del castellà i l'aprenentatge sòlid d'altres llengües.

* Una relació de plena confiança entre mestres i alumnat, entre escola i famílies, basada en els conceptes de respecte mutu, autoritat

reconeguda a mestres, professors i directors; d'esforç exigit i mèrit acreditat als estudiants.

* El principi de llibertat d'elecció de centre per part de les famílies, però en cap cas el de llibertat d'elecció de famílies per part dels centres. Una llibertat ponderada, com estableixen les lleis, pels criteris de proximitat i relació familiar.

* Les regles que ens han de permetre avançar decididament en el camí de l'escolarització equitativa de tot l'alumnat, creixent i divers, que arriba a les nostres aules.

* La concreció de noves eines al servei de la millora de l'articulació entre les successives etapes educatives, amb especial atenció a la continuïtat, avui no ben resolta, entre primària i secundària, amb el concepte d'Institut Escola, com a missatge potent de futur. Però també a la Formació Professional, als ensenyaments artístics i a la formació d'adults.

A tots aquest aspectes, s'hi suma la definició del Servei d'Educació de Catalunya. És justament en aquests articles on es desprenen amb més força els principis inspiradors, l'esperit i el compromís del Pacte Nacional per a l'Educació.

Amb aquest projecte de llei, Catalunya pren conscientment una opció ben determinada: hi haurà un sol servei d'educació, un sistema educatiu integrat. Es tracta, com diu el Pacte Nacional per a l'Educació, referint-se a la futura llei, de "consolidar un projecte educatiu de país que garanteixi el dret a l'educació de tots els ciutadans i de totes les ciutadanes i que,

prenent com a fonament la igualtat, l'equitat i la justícia social, els ofereixi una educació gratuïta i de qualitat".

Es tracta, justament, de culminar un procés. Gràcies al Pacte Nacional els dos components d'aquest servei van passar d'ignorar-se a acceptar-se. Ara, amb la llei, arriba l'hora de la cooperació. Només així, esdevenint un model cooperatiu, obtindrem també els trets de fortalesa i qualitat que han de caracteritzar el conjunt del sistema educatiu català.

Serà, efectivament, en base a la cooperació i a la coresponsabilitat, que Catalunya transcendirà les contraposicions sovint artificioses entre l'escola pública i la concertada, entre els mestres i professors d'una banda i les famílies de l'altra, entre el Departament d'Educació i els ajuntaments, entre els interessos i la responsabilitat... Haurem de deixar enrere el nominalisme i la creença que les normes per si mateixes resolen els problemes.

En aquest nou escenari, l'escola pública ha de fixar l'estàndard de qualitat de l'educació catalana, alhora que cada centre enforteix el seu caràcter des de l'autonomia i la proximitat. La nostra estratègia passa per singularitzar totes les escoles; cadascuna amb el seu projecte propi, gestionada autònomament, responsable davant la societat i ben recolzada per l'Administració educativa.

Una escola pública catalana que es defineix com a inclusiva, laica i plural i que té com a distintiu els principis de qualitat pedagògica, direcció responsable, dedicació i professionalitat docent, avaluació, retiment de comptes, preservació de l'equitat, cerca de l'excel·lència i respecte a les idees, creences i cultures de l'alumnat i les seves famílies.

En el marc del Servei d'Educació de Catalunya, l'escola concertada obté garanties jurídiques i econòmiques, així com accepta els elements de coresponsabilitat que es desprenen dels reptes socials i educatius que avui es plantegen en la societat catalana, compartint un mateix compromís social i educatiu amb els centres de titularitat pública i amb una voluntat explícita de servei a la ciutadania i al país. La necessitem lliure, creativa i diversa, però també la volem segura, respectada i conscient de la seva responsabilitat davant la societat.

Aquesta és, en resum, la llei que el Govern posa en mans del Parlament de Catalunya.

Als grups que han presentat esmena a la totalitat d'aquest projecte de llei, Partit Popular i Grup Mixt, els vull demanar que reconsiderin la seva postura. No crec que sigui casual que precisament aquests grups s'oposin a la tramitació d'aquesta llei. És una llàstima que no vulguin entendre la importància cabdal que té per Catalunya que afrontem amb solvència i amb acord la política educativa, com tampoc no ha entès la importància de l'Estatut. Entendria que pretenguessin canviar-ne aspectes que, legítimament, no els semblin adequats a la seva visió; tanmateix, per poder-hi introduir canvis, el projecte de llei ha de poder-se tramitar. La seva voluntat que la llei retorni al Govern no la puc entendre, si no és des de la ignorància de la necessitat que en té el país o, més preocupant si fos el cas, des de l'apriorisme del no a tot.

Des de la presentació del Document de bases per a la Llei d'Educació de Catalunya (aquest diumenge farà un any), sempre he defensat que aquesta havia de ser una llei de país. En què es concreta aquesta

voluntat? Doncs, que la llei d'Educació que surti d'aquest Parlament sigui una llei perdurable en el temps, que efectivament doni l'estabilitat a la comunitat educativa per desenvolupar el seu potencial amb un horitzó llunyà, amb una mirada llarga i que no hagi de preguntar-se si val la pena impulsar determinats canvis de fons (com els que sens dubte conté el text), si no hi ha garanties que tot el marc torni a canviar sobtadament.

Jo els demano que, en el decurs de la tramitació d'aquest projecte de llei, totes i tots facin les aportacions que considerin oportunes, des de les seves sensibilitats i ideologies, però que no perdin mai de vista que, per fermes que siguin les seves creences i les seves aproximacions, sempre seran parcials pel que fa al país en el seu conjunt. Cap visió no s'ha d'imposar en aquesta llei: no ha de ser ni la llei del Govern, ni la llei del PSC, d'ERC, d'ICV-EUiA, ni la de CiU, ni la de cap altre grup. És a les seves mans que esdevingui la llei de totes i de tots. Ara i d'aquí 20 anys, si és possible (i jo crec que ho és). Que esdevingui una autèntica llei de país.

Els insto, però, que no es conformin amb assolir un ajustat consens de mínims, els demano que treballin per aconseguir un real acord de màxims. Un acord a l'alçada de les fites que volem assolir per a la nostra educació.

Així mateix, no vull deixar passar l'oportunitat d'agrair tant la dedicació que hi ha esmerçat una llarga sèrie de persones com també la passió i la implicació, les mobilitzacions i la legítima defensa de posicions i punts de vista que han demostrat els diversos sectors de la comunitat educativa. Afortunadament, la nostra comunitat educativa és àmplia, diversa i expressió de tantes posicions com punts de vista ens aporta

l'experiència, la funció que cadascú hi exerceix. És un concepte que no es deixa reduir a un sol missatge, a una sola idea.

Ho he comprovat en innumbrables ocasions i arreu del territori, en reunions, visites, conferències, col·loquis i trobades per compartir punts de vista sobre l'educació en el seu conjunt i sobre aquest projecte legislatiu en concret. Ho he vist a les aules, a escoles i instituts, en la dedicació de mestres, professors i directors; en els afanys de les AMPAs, de regidors i de ciutadans. És per tots ells que té sentit el debat d'avui.

Acabo.

És ben cert, doncs, que l'educació ha esdevingut un tema central en el nostre debat ciutadà i que és molta l'atenció i les esperances que estan dipositades en el que resulti de la tasca que a partir d'avui, si així ho decideixen, hauran d'assumir vostès com a representants del poble de Catalunya.

La llei, ja els ho he dit, per si sola no resoldrà res; vol fer possibles tots els canvis. Ha de ser el vent a les veles de la nau i aquest Govern té clar el rumb, el nord al qual hem d'orientar-nos. Fart de navegar per aigües intranquil·les, es ben bé l'hora que aquesta cambra doni un vent propici al poble de Catalunya. El timó ja és en bones mans, les del Govern que tinc l'honor de representar. Es tracta ara d'arribar al port on ens espera la societat catalana: el dels ciutadans formats i educats, el dels ciutadans lliures i responsables.

Els anys a venir ens diran si el calat de la transformació que ens proposem és comparable al de les esperances que es varen desvetllar a

Catalunya per l'educació en temps de la República. És per això que voldria que tota l'educació catalana es pogués reconèixer en el conegut lema republicà: "Escola nova, poble lliure".

Moltes gràcies.